

ΠΡΟΤΥΠΟ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΣΜΥΡΝΗΣ

ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

ΤΑΞΗ: Β΄

ΣΧΟΛ. ΕΤΟΣ 2014-15

ΟΜΗΡΙΚΑ ΕΠΗ: ΙΛΙΑΔΑ

Καθηγήτρια: ΓΚΟΝΟΥ ΕΛΕΝΗ

Διδακτικές ώρες: 2

Διδακτική ενότητα: ΡΑΨΩΔΙΑ Α 350-431α

Α. ΣΤΟΧΟΙ

1. Να κατανοήσουν οι μαθητές ότι η συνάντηση του στρατιώτη - ήρωα (Αχιλλέα) με τη μητέρα του (Θέτιδα) εξυπηρετεί την εξέλιξη της πλοκής του μύθου και να χαρούν μια τρυφερή σκηνή που εκτυλίσσεται σε ένα καθαρά πολεμικό περιβάλλον.
2. Να κατανοήσουν οι μαθητές την αξία της τιμής και τη σχέση της με την ανδρεία.
3. Να γνωρίσουν μια άλλη πλευρά του χαρακτήρα του Αχιλλέα.
4. Να εμβαθύνουν στο θέμα της Θεολογίας του έπους (ανθρωπομορφισμός, σχέσεις μεταξύ θεών, σχέσεις θεών και ανθρώπων - προσευχή).
5. Να επισημάνουν και να κατανοήσουν καλύτερα τις αφηγηματικές τεχνικές : α) της επανάληψης β) της επιβράδυνσης και γ) της προοικονομίας καθώς και το λειτουργικό τους ρόλο.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ

Οι μαθητές είναι χωρισμένοι σε 6 ομάδες των 4 ατόμων και ανά δύο ομάδες έχουν ένα κοινό φύλλο εργασίας. Η διδασκαλία γίνεται στην αίθουσα της τάξης με laptop, διαδραστικό πίνακα και βιντεοπροβολέα.

Β. ΑΦΟΡΜΗΣΗ - ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ

Αφού αναφερθεί η αποτυχία του Νέστορα να συμφιλιώσει τους δύο ήρωες (Αχιλλέα και Αγαμέμνονα) καθώς και η παράδοση της Βρισηίδας στους απεσταλμένους του Αγαμέμνονα, γίνεται προβολή στο διαδραστικό πίνακα δύο εικαστικών αναπαραστάσεων του Αχιλλέα και ζητείται περιγραφή και σύγκρισή τους εστιάζοντας στον τρόπο που απεικονίζεται η συναισθηματική κατάσταση του Αχιλλέα.

Γ. ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Προβάλλεται ένα μικρό απόσπασμα από βίντεο

(<http://www.youtube.com/watch?v=urpId70Nid8&feature=feedu>), που αφορά τη συγκεκριμένη σκηνή, ενώ παράλληλα γίνεται ανάγνωση των στίχων από τη διδάσκουσα.

Ξετυλίγοντας το νήμα του μύθου:

Χρόνος:

Τόπος:

Πρωταγωνιστές:

Δομή του κειμένου: Προσδιορισμός ενοτήτων

Α' ενότητα:.....

Β' ενότητα:

Γ' ενότητα:

Η Θέτιδα παρηγορεί τον Αχιλλέα,
Giovanni Battista Tiepolo, 1757

Η «μηνίς» του Αχιλλέα,
Michel Martin Drolling, 1810

1η και 2η ΟΜΑΔΑ:ΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΟΙ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Αφού βρείτε στο κείμενο τα σημεία που αναφέρονται στο θέμα της τιμής, να δείξετε με ποια άλλη αξία συνδέεται και ποια η σημασία του στην ομηρική κοινωνία.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. α) Στον πίνακα που ακολουθεί καταγράψτε τις ανθρώπινες και τις θεικές ιδιότητες της Θέτιδας:

<u>Θεικές ιδιότητες</u>	<u>Ανθρώπινες ιδιότητες</u>

β) Σε ποια αρχή βασίζονται οι σχέσεις ανθρώπων - Θεών και Θεών μεταξύ τους; Τεκμηριώστε την απάντησή σας με στίχους από το κείμενο.

.....

.....

.....

γ) Ποιες διαφορές διακρίνετε στο κείμενο ανάμεσα στους τερατόμορφους προομηρικούς θεούς (εκατόγχειρες) και τους εξανθρωπισμένους ομηρικούς θεούς;

.....

.....

.....

.....
.....
3. Να εντοπίσετε τα σημεία του κειμένου, στα οποία ο ποιητής χρησιμοποιεί την αφηγηματική τεχνική της επιβράδυνσης και να γράψετε τι πετυχαίνει με αυτήν.

.....
.....
.....
.....
.....

3η και 4η ΟΜΑΔΑ: ΟΙ ΨΥΧΟΛΟΓΟΙ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Συγκρίνοντας την εικόνα που παρουσιάζει ο Αχιλλέας στη συνάντηση με τη μητέρα του (στ.350-430) με την εικόνα που σχηματίσατε γι' αυτόν κατά τη φιλονικία του με τον Αγαμέμνονα στη συνέλευση των Αχαιών (στ. 122 κ.εξ.), ποιες διαφορές παρατηρείτε; Ποια εικόνα του προτιμάτε και γιατί.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Η Θέτιδα ως θεά γνωρίζει τα προβλήματα του γιου της. Γιατί τον ρωτάει σαν να έχει πλήρη άγνοια γι' αυτά;

.....

.....

.....

3. Ο Αχιλλέας στους στ. 365 - 393 αφηγείται τα γεγονότα από τη δική του σκοπιά. Τι προβάλλει και τι παραλείπει; Γιατί το κάνει αυτό;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5η και 6η ΟΜΑΔΑ:ΟΙ ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Ποιο είναι το αίτημα του Αχιλλέα και γιατί η Θέτιδα είναι η πιο κατάλληλη Θεότητα για να το μεταφέρει στο Δία; Πώς αντιδρά η Θέτιδα στο αίτημα του γιου της, τι του υπόσχεται και τι τον προτρέπει να κάνει;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Να εντοπίσετε τα σημεία του κειμένου, στα οποία ο ποιητής χρησιμοποιεί την αφηγηματική τεχνική της προοικονομίας και να γράψετε τι πετυχαίνει κάθε φορά με αυτήν.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Να συγκρίνετε τις προσευχές του Αχιλλέα (στ.353-357), του Χρύση (στ.37-42) και του Τηλέμαχου (βλ. παράλληλο κείμενο σελ.38 του βιβλίου). Προσέξτε και το σκηνικό χώρο και τι ακολουθεί αμέσως μετά. Να σημειώσετε τις ομοιότητες και τις διαφορές. Τι παρατηρείτε;

Ομοιότητες

.....

.....

.....

.....

.....

Διαφορές.....

.....

.....

.....

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΟΜΑΔΕΣ

1. Οι τρεις πρώτες ομάδες διαβάστε το απόσπασμα από τον «Αία» του Σοφοκλή και βρείτε ομοιότητες ανάμεσα στον Αχιλλέα και τον Αίαντα.

2. Οι ομάδες 4, 5 και 6 διαβάστε το ποίημα του Αλ. Παπαδιαμάντη και γράψτε ποιες ομοιότητες παρατηρείτε στη σχέση μάνας - γιου, όπως διαγράφεται στη ραψ. Α (350 - 431^α) της Ιλιάδας και στο ποίημα του Παπαδιαμάντη.

(1874, Λυρικό ποίημα αφιερωμένο στη μάνα του)

"Στήν Μητέρα μου"

“Μάννα μου, ἐγώ ’μαι τ’ ἄμοιρο, τὸ σκοτεινὸ τρυγόνι
ὅπου τὸ δέρνει ὁ ἄνεμος, βροχὴ ποὺ τὸ πληγώνει.
Τὸ δόλιο! ὅπου κι ἂν στραφεῖ κι ἀπ’ ὅπου κι ἂν περάσει,
δὲ βρίσκει πέτρα νὰ σταθεῖ κλωνάρι νὰ πλαγιάσει.

Ἐγὼ βαρκούλα μοναχὴ, βαρκούλ’ ἀποδαρμένη
μέσα σὲ πέλαγο ἀνοιχτό, σὲ θάλασσ’ ἀφρισμένη,

παλαίβω μὲ τὰ κύματα χωρὶς πανί, τιμόνι
κι ἄλλη δὲν ἔχω ἄγκουρα πλὴν τὴν εὐχή σου μόνη.

Στὴν ἀγκαλιά σου τὴ γλυκειά, μανούλα μου, ν' ἀράξω
μὲς στὸ βαθὺ τὸ πέλαγο αὐτὸ πριχοῦ βουλιάξω.

Μανούλα μου, ἤθελα νὰ πάω, νὰ φύγω, νὰ μισέψω
τοῦ ριζικοῦ μου ἀπὸ μακρὰ τὴ θύρα ν' ἀγναντέψω.
Στὸ θλιβερὸ βασίλειο τῆς Μοίρας νὰ πατήσω
κι ἐκεῖ νὰ βρῶ τὴ μοίρα μου καὶ νὰ τὴν ἐρωτήσω.

Νὰ τῆς εἰπῶ: εἶναι πολλά, σκληρὰ τὰ βασανά μου
ὡσὰν τὸ δίχτυ ποὺ σφαλνᾶ θάλασσα, φύκια κι ἄμμο
εἶναι κι ἡ τύχη μου σκληρή, σὰν τὴν ψυχὴ τὴ μαύρη
π' ἀρνήθηκε τὴν Παναγιὰ κι ὁ πόλεος δὲν θά 'βρει.

Κι ἐκείνη μ' ἀποκρίθηκε κι ἐκείνη ἀπελογήθη:
Ἦτον ἀνήλιαστη, ἄτυχε, ἡ μέρα ποὺ γεννήθης
ἄλλοι ἐπῆραν τὸν ἀνθὸ καὶ σὺ τὴ ρίζα πῆρες
ὄντας σὲ ἐπλάσ' ὁ Θεὸς δὲν εἶχε ἄλλες μοῖρες”.

Ἀλέξανδρος Παπαδιαμάντης

3. Οι τρεις πρώτες ομάδες να βρείτε επιχειρήματα, για να υποστηρίξετε την άποψη ότι το αίτημα του Αχιλλέα ήταν δικαιολογημένο, ενώ οι τρεις τελευταίες να βρείτε επιχειρήματα για το αντίθετο, με σκοπό να συμμετάσχετε σε έναν **αγώνα αντιλογίας**.
4. Στην ιστοσελίδα <http://filologies.blogspot.com/2008/11/t.html> διαβάστε για την τιμή, τη δόξα και τα λάφυρα.
5. Βρείτε κι άλλα παραδείγματα από την Μυθολογία, την Ιστορία, τα Θρησκευτικά ή τη Λογοτεχνία για την ισχυρή σχέση μητέρας - γιου. Γράψτε κι εσείς, αν θέλετε, μία δική σας ιστορία ή ένα ποίημα με το θέμα αυτό.
6. Ζωγραφίστε τη σκηνή αυτή με τη Θέτιδα και τον Αχιλλέα ή τη σκηνή των Θεών που προσπάθησαν να δέσουν το Δία στον Όλυμπο.